

Voeren van bijproducten via de drinknippel

Ronald Scholten, PV; Daniëlle van de Loo, VPB-S

Voordat op het Varkensproefbedrijf "Zuid- en West-Nederland" te **Sterksel** het onderzoek is gestart naar de mogelijkheden van het drinknippelsysteem bij vleesvarkens en gespeende biggen zijn enkele proefronden gedraaid. Tot nog toe kan worden geconcludeerd dat het voeren van bijproducten via de nippel (drinkmix) veel aandacht, tijd en nauwkeurigheid van de varkenshouder vraagt.

Drinkmix

De in de proefronden gevoerde drinkmix bestond uit Bondatar, Borculo-voerwei en water. Het streven was met deze drinkmix bij de vleesvarkens en gespeende biggen respectievelijk 40% en 22,5% van de droge-stofopname te vervangen. Het droge-stofpercentage van de drinkmix was bij respectievelijk de vleesvarkens en de gespeende biggen 12% en 8%. De drinkmix werd via het Rondo-systeem (firma Dorset) aangemaakt en uitgedoseerd naar voorraadtanks in de afdelingen. Het Rondo-systeem kenmerkt zich door een zelf ontwikkeld computerprogramma, dat gedetailleerd alle relevante informatie bijhoudt en bovendien gebruikersvriendelijk is. Sturing van de drinkmix-opname was alleen per afdeling, en niet per hok mogelijk. De drinkmix werd verstrekt via speciale Verba-drinknippels met een diameter van circa 4 millimeter. De varkens hadden naast de drinkmix geen andere mogelijkheid om water op te nemen,

Vleesvarkens

Bij de vleesvarkens zijn ter oriëntatie twee rondes gedraaid. In de ene afdeling (40 varkens) kon overdag de voorraadtank in de afdeling gedurende acht uur worden gevuld. In de andere afdeling (80 varkens) kon drie keer per dag de voorraadtank gedurende één uur worden gevuld.

In de eerste weken van de mesterijperiode dronken de varkens gemiddeld 3,0 tot 5,0 liter per dier per dag. In het verdere verloop van de mesterijperiode nam dit toe tot 8,0 liter (bij drie keer per dag drinkmix) of 10,5 liter (bij acht uur per dag drinkmix) per dier per dag. Wekelijks werd berekend hoeveel

mengvoer nu daadwekelijk door de drinkmix was vervangen. Het vervangingspercentage liep uiteen van 35% tot 55% bij drie keer per dag drinkmix en van 35% tot 70% bij acht uur per dag drinkmix. Van week tot week waren de cijfers nogal afwijkend van het vewangingspercentage van 40% waarop het rantsoen was berekend. Over de gehele mesterijperiode bedroeg het vervangingspercentage gemiddeld 42% en 50% voor respectievelijk drie keer per dag drinkmix en acht uur per dag drinkmix.

In de oriënterende rondes is geen controlegroep (mengvoer en water via brijbak) opgenomen, waardoor interpretatie van de resultaten bemoeilijkt wordt. De varkens die driemaal per dag drinkmix verstrekt kregen hadden een groei van 805 gram per dag, een EW-conversie van 2,82 en een vleespercentage van 54,2%. Bij de slachtkwaliteit scoorde 80% type AA+A. De varkens die acht uur per dag drinkmix verstrekt kregen hadden een groei van 819 gram per dag, een EW-conversie van 2,81 en een vleespercentage van 53,9%. Bij de slachtkwaliteit was 70% van het type AA+A. Het vleespercentage en de type-beoordeling zijn op het proefbedrijf in beide groepen lager dan gebruikelijk. Ook is met name de EW-conversie beter dan gebruikelijk. Om goed vergelijkbare resultaten te krijgen van het voeren van bijproducten via de nippel en het voeren van volledig mengvoer via de brijbak met water via de nippel, is eind januari een vervolgonderzoek gestart. In dat onderzoek is gekozen voor een maximale drinkmix-opname van 6,5 liter per dier per dag, verdeeld over drie voerbeurten. Hiermee wordt de drinkmix-opname beter gestuurd, waardoor naar verwachting de slachtkwaliteit verbetert.

Gespeende biggen

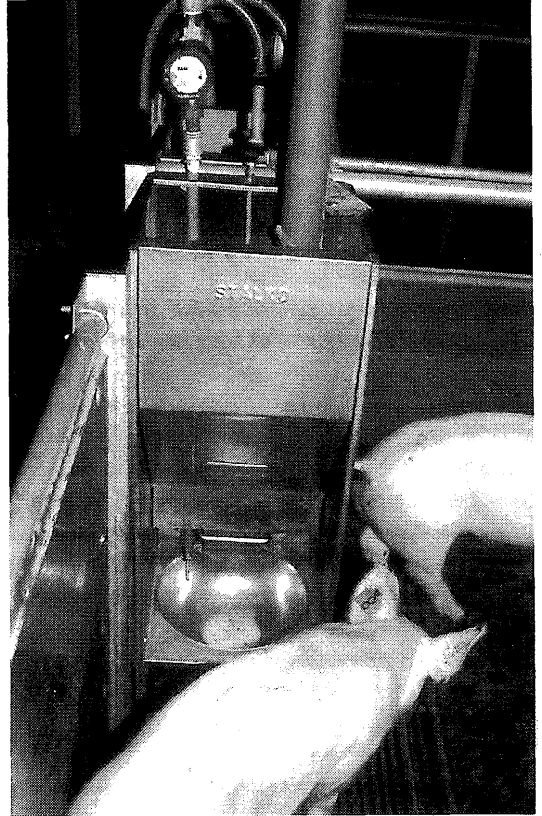
Bij de gespeende biggen zijn inmiddels vier oriënterende opfokronden afgesloten. In de eerste twee ronden konden de biggen overdag onbeperkt drinken. De opname aan het einde van de opfokronde liep op tot ruim 4 liter per big per dag, met een vervangingspercentage dat opliep tot 40%. Het streven was om 22,5% van de droge-stofopname te vervangen door drinkmix. In de daarop volgende opfokronden is een maximum gesteld aan de hoeveelheid drinkmix. Het maximum was 2,0 liter per big per dag, met een verhoging tot 2,5 liter per big per dag aan het einde van de opfokronde. Momenteel wordt gekeken of dit in twee keer of in drie keer per dag moet worden verstrekt.

In de oriënterende opfokronden was de groei gemiddeld 458 gram per dag, met een EW-conversie van 1,64. De biggen wogen gemiddeld 8,9 kilogram bij opleg en 23,4 kilogram bij afleveren. Het relatief hoge opleggewicht heeft te maken met het feit dat de biggen na het spenen ongeveer een week in het kraamhok zijn blijven liggen alvorens ze in de opfokafdeling werden opgelegd.

Medio maart is de proef gestart waarin het nippelsysteem wordt vergeleken met het voeren van volledig mengvoer via de bt-ijbak en water via de nippel.

Aandacht

Het voeren van bijproducten via de drinknippel vergt de nodige tijd en aandacht. Dit is met name nodig om te controleren of de varkens de juiste verhouding drinkmix en aanvullend voer opnemen en, wanneer dat nodig is, de verhouding bij te sturen. Het sturen kan alleen op afdelingsniveau- en niet op

Het voeren van bijproducten via de drinknippel

hokniveau. Dit kan leiden tot een grotere spreiding in de homogeniteit van groei, EW-conversie en vleespercentage van de varkens. Het vergelijkende onderzoek zal hierover meer gedetailleerde informatie opleveren.

Installatie-technisch functioneert het systeem naar behoren, Tot nu toe doen problemen met verstopte drinknippels zich niet of nauwelijks voor. ■